Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

(Обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 69 и 109 от 2008 г. и бр. 25, 33 и 42 от 2009 г.)

§ 1. В чл. 18, ал. 1 се създава т. 10:

„10. е дисциплинарно освободен от длъжност изборен член на Висшия съдебен съвет.”

§ 2. В чл. 27 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) Мандатът на изборен член на Висшия съдебен съвет не може да бъде прекратен предсрочно поради подаване на оставка на основание чл. 130, ал. 8, т. 1 от Конституцията на Република България, ако срещу него е образувано дисциплинарно производство за налагане на наказание дисциплинарно освобождаване от длъжност по чл. 308, ал. 3, до приключване на производството.”

2. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думите „член на Висшия съдебен съвет” се заменят с „изборен член на Висшия съдебен съвет” и думите „избран от органите на съдебната власт” се заличават.

3. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея думите „започва по искане” се заменят с „може да започне и по искане.”

4. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

§ 3. В чл. 162 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея се правят следните изменения и допълнения:

а) създава се нова т. 5:

„5. не е дисциплинарно освободено от длъжност изборен член на Висшия съдебен съвет за накърняване престижа на съдебната власт.”;

б) досегашната т. 5 става т. 6.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Встъпването в длъжност се извършва в 14-дневен срок от постановяване на решението на Висшия съдебен съвет и се удостоверява писмено пред административния ръководител на съответния орган на съдебната власт.”

§ 4. В чл. 225, ал. 2 се създава изречение второ: „Обезщетение не се изплаща и в случаите по чл. 308, ал. 3.”

§ 5. В чл. 232 след думите „освобождаване от длъжност на” се добавя „изборен член на Висшия съдебен съвет”.

§ 6. В чл. 307 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) На изборен член на Висшия съдебен съвет се налага дисциплинарно наказание за извършено тежко нарушение или системно неизпълнение на служебните задължения, както и за действия, които накърняват престижа на съдебната власт.”

2. Досегашните ал. 2 и 3 стават съответно ал. 3 и 4.

3. Създава се нова ал. 5:

„(5) За накърняване престижа на съдебната власт от изборен член на Висшия съдебен съвет, чийто мандат е предсрочно прекратен поради подаване на оставка на основание чл. 130, ал. 8, т. 1 от Конституцията, същият носи дисциплинарна отговорност, ако е възстановен на длъжност съдия, прокурор или следовател.”

4. Досегашните ал. 4 и 5 стават съответно ал. 6 и 7.

§ 7. В чл. 308 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) За извършено дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 2 на изборен член на Висшия съдебен съвет се налага дисциплинарно наказание освобождаване от длъжност.”

2. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

§ 8. В чл. 310 ал. 3 се изменя така:

„(3) Когато нарушението се изразява в бездействие, сроковете по ал. 1 започват да текат от откриването му. При нарушение по чл. 307, ал. 2, предложение трето и по чл. 307, ал. 4, т. 4 сроковете по ал. 1 започват да текат от публичното оповестяване на действията, накърняващи престижа на съдебната власт.”

§ 9. В чл. 311, т. 2 се създава буква „в”:

„в) по чл. 308, ал. 3 на изборен член на Висшия съдебен съвет.”

§ 10. В чл. 316 ал. 1 се изменя така:

„(1) Дисциплинарните наказания по чл. 308, ал. 1, т. 3, 4 и 6 на съдия, прокурор и следовател, дисциплинарните наказания на административен ръководител и на заместник на

административния ръководител, както и дисциплинарното наказание по чл. 308, ал. 3 на изборен член на Висшия съдебен съвет се налагат с решение на Висшия съдебен съвет.”

§ 11. Член 324 се изменя така:

„Чл. 324. Влязлото в сила решение за налагане на дисциплинарно наказание на съдия, прокурор или следовател, на административен ръководител и на заместник на административен ръководител, както и на изборен член на Висшия съдебен съвет се обявява на страницата на Висшия съдебен съвет в интернет.”

§ 12. В чл. 181, ал. 1 и 2, чл. 238, чл. 245, ал. 1, чл. 267 и 283 думите „по чл. 162” се заменят с „по чл. 162, ал. 1”.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 13. Образуваните дисциплинарни производства, свързани с предсрочно прекратяване мандата на изборен член на Висшия съдебен съвет, се приключват по реда на този закон.

§ 14. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в ”Държавен вестник”.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на …… 2009 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И
към проекта на Закон за изменение и допълнение на
Закона за съдебната власт

Предложените изменения и допълнения на Закона за съдебната власт (ЗСВ) запълват съществуваща досега празнота в закона по отношение на възможността за търсене на дисциплинарна отговорност на изборен член на Висшия съдебен съвет (ВСС).

Основната цел на законопроекта е утвърждаване на професионалната етика в работата на ВСС. Практиката показа, че не са достатъчни въведените с Конституцията изисквания за високи професионални и нравствени качества на членовете на този орган. В последните месеци стана видима острата потребност от въвеждане и на санкции при нарушаването на тези изисквания, които да са регламентирани на законово ниво.

Съгласно чл. 130, ал. 8, т. 4 от Конституцията на Република България е възможно предсрочно прекратяване на мандата на изборен член на ВСС в случай на дисциплинарното му освобождаване от длъжност. След четвъртата поправка в Конституцията на Република България (ДВ, бр. 12 от 2007 г.), когато в чл. 130, ал. 8 се предвидиха основания за предсрочно прекратяване на мандата на изборен член на ВСС, в ЗСВ не е налице детайлна уредба на реда за търсене на дисциплинарна отговорност на изборен член на ВСС.

Според чл. 130, ал. 2 от Конституцията на Република България за член на ВСС може да бъде избран само юрист, който притежава високи професионални и нравствени качества. От това следва, че на конституционно ниво винаги е съществувало дефинитивно изискване за високи морални качества като условие за заемане на длъжността изборен член на ВСС и че както другите магистрати, така и всеки изборен член на ВСС е длъжен да спазва при изпълнение на длъжността си установените етични правила. Първоначалното или последващото отсъствие на такива качества води по необходимост до предсрочно прекратяване на мандата по смисъла на чл. 130, ал. 8 от Конституцията на Република България.

Висшият съдебен съвет като висш административен орган представлява съдебната власт и осигурява нейната независимост. В изпълнение на конституционно установените си правомощия ВСС формира състава на органите на съдебната власт, определя техния бюджет, организира квалификацията на магистратите и действа като дисциплинарно наказващ орган. Осъществяването на тези основополагащи за съдебната власт дейности може да е гарантирано само от юристи с високи професионални и нравствени качества.

С предложения законопроект е предвидено дисциплинарно наказание освобождаване от длъжност да се налага на изборен член на ВСС в случаите на тежко нарушение или системно неизпълнение на служебните задължения, както и при извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт.

Това са най-сериозните конституционно установени нарушения, при извършването на които се освобождават от длъжност съдии, прокурори и следователи и за които на още по-силно основание следва да носят дисциплинарна отговорност и изборните членове на ВСС.

Законопроектът предвижда, че предложение за налагане на дисциплинарно наказание на изборен член на ВСС може да се прави от не по-малко от 1/5 от членовете на ВСС. И в тези случаи административно наказващ орган е ВСС.

Уредени са и съответните последици от налагането на дисциплинарно наказание освобождаване от длъжност. Предвижда се изборен член на ВСС, на когото е наложено дисциплинарно наказание освобождаване от длъжност, да не може да бъде отново избран за член на ВСС. Изборен член на ВСС, дисциплинарно освободен от длъжност за накърняване престижа на съдебната власт, не може да бъде назначен отново на съдийска, прокурорска или следователска длъжност.

В законопроекта е предвидено, че в случаите на образувано дисциплинарно производство за налагане на дисциплинарно наказание на изборен член на ВСС, при подадена от него оставка, мандатът му да не може да бъде прекратен предсрочно до приключване на дисциплинарното производство.

Предоставена е правна възможност на ВСС да започва процедура за предсрочно освобождаване на всички изборни членове, а не само на тези, избрани от органите на съдебната власт.

В случаите на накърняване престижа на съдебната власт от изборен член на ВСС, чийто мандат е изтекъл или е предсрочно прекратен, и той е възстановен на магистратската длъжност, заемана от него преди избора, е предвидена правна възможност за привличането му към дисциплинарна отговорност.

При освобождаване от длъжност на съдия, прокурор или следовател с повече от 10 години стаж на такава длъжност магистратите имат право на еднократно парично обезщетение. Обезщетението е в размер на толкова брутни месечни възнаграждения, колкото прослужени години има в органите на съдебната власт, но не повече от 20. С предложения законопроект е предвидено на такова обезщетение да няма право изборен член на ВСС, на когото е наложено дисциплинарно наказание освобождаване от длъжност.

С цел осигуряване на максимална прозрачност на действията на ВСС в законопроекта е предвидено влязлото в сила решение за налагане на дисциплинарно наказание освобождаване от длъжност на изборен член на ВСС да се обявява на страницата на ВСС в интернет.

Образуваните дисциплинарни производства, свързани с предсрочно прекратяване мандата на изборен член на ВСС, се приключват по реда на този закон.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)